СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 82. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 9-го квітня 1938. No. 82. Jersey City, N. J., Saturday, April 9, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ОРГАНІЗАТОРИ У. Н. СОЮЗУ!

ПРИЄДНУЮЧИ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ, НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗВЕРНУТИ КОЖНОМУ НОВОМУ КАНДИДАТОВІ НА ЧЛЕНА УВАГУ, ЩО ТЕПЕР У. Н. СОЮЗ ВИПЛАЧУЄ ДИВІДЕНДУ ВЖЕ ПО ДВОХ РОКАХ ЧЛЕНСТВА! НА ВИПЛАТУ ЦЬОГОРІЧНОЇ ДИВІДЕНДИ ПРИЗНАЧЕНО $50,000.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ДЕРЖАВНІ РОБОТИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявився за те, щоб держава далі призначувала великі суми на ріжні державні роботи, що їх переводить „Доблю Пі Ей", і в той спосіб рятувала нинішній бизнесовий застій, що перемінюється скоро знов у велику економічну крізу. В тій цили президент звернеться небавом до конґресу, щоб він ухвалив на ту ціль нових 1,500 міліонів долярів. Разом з попередньою ухваленою сумою це виносилоб величанську цифру, а саме 3,500 міліонів долярів.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ЧАСТИНИ ГРОШЕЙ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ.

ВАШИНҐТОН. — Довідавшися, що президент жадатиме від конґресу призначення нових грошей на поборювання безробіття, посадник Ля Ґвардія удався в тій хвилі до Вашинґтону і просив президента, щоб з тих грошей, що їх має ухвалити конґрес, призначив 150 міліонів для міста Ню Йорку. Ті гроші Ля Ґвардія задумує вмістити в будови ріжних державних будинків і тунелів.

ВЕЛИЧЕЗНЕ МЕШКАНЕВЕ ПІДПРИЄМСТВО В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — „Метрополитен Лайф Іншуренс Компані" подала до відома, що вона незабаром приступає до будови цілої ґрупи домів, що будуть простягатися на площі 120 акрів в дільниці Бронкс. Ці доми будуть мати всі модерні уліпшення, а крім того будуть призначені для людей з низькими заробітками. Коштувати вони будуть біля 35 міліонів долярів. Крім цеї будови заряд компанії задумує вложити ще 65 міліонів долярів у будову мешкальних домів, призначених для широкого загалу. Заряд розпочав уже переговори з ріжними підприємцями і робітничими орґанізаціями, щоб заздалегідь забезпечитись від страйків. Будови ці будуть тревати біля трьох літ.

СУПЕРЕЧКА ЗА НАЗВУ ВУЛИЦІ.

КОГОЗ (Ню Йорк). — Когозький часопис „Когоз Америкен" з 5 квітня ц. р. приносить допис про суперечку за назву одної вулиці в тім місті. Одна вулиця була названа „Пуласкі евеню". Одначе ґрупа місцевих українців внесла прохання до заряду міста, щоб ту вулицю переіменувати на „Юкрайнієн булевард". Проти тої зміни запротестували місцеві поляки. Заряд міста почав розглядати справу і переконався, що та вулиця носила вже раз назву „Першінґ евеню". Тому заряд думає, що та назва найкраще підходилаб. Та ця справа остаточно ще не вирішена.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТ ЛЕЖАВ СПАРАЛІЖОВАНИЙ ПЯТЬ ДНІВ.

ГАРТФОРД.—Українець Теодор Соколовський, що студіює теольоґію в Гартфордській теольоґічній семинарії, дістав параліж і в напів притомному стані пролежав пять днів у своїй кімнаті, аж поки не знайшов його послугач семинарії, що прийшов змінювати в його кімнаті постіль. Т. Соколовський добре відомий серед українців у Гартфорді й Ню Йорку зо своєї громадянської праці. Його забрали відразу до шпиталю, де він знаходиться в напів притомному стані. Лікарі ствердили, що його життю не грозить ніяка безпосередня небезпека, але чи він видужає з паралїжу, це ще не певне.

РОЗЛАМ В УЧИТЕЛЬСЬКІЙ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — В учительській орґанізації Ню Йорку, що обєднувала в собі 40 тисяч учителів, повстав розлам. На зборах представників 82 навчальних інституцій рішено значною більшістю голосів виключити з орґанізації „вчительську юнію", яка містилаєся в лоні цеї орґанізації, а яка, за словами цих представників, розбивала вчительську орґанізацію.

МУЗИЧНА ЮНІЯ ГАНЬБИТЬ СВОГО ЧЛЕНА.

НЮ ЙОРК. — Юнійний льокаль музикантів ч. 802 ухвалив нагану свому членові, д-рові Дамрошові, за те, що він публично висказав гостру критику на адресу юнії і її членів. Він сказав, що безробіття серед музикантів існує в першій мірі тому, що юнія ухвалила великі заплати за музичну роботу. Також сказав, що серед членів юнії є мало добрих музикантів. На 15,000 тільки 2,000 є добрі.

ТОРНАДО В АЛЯБАМІ.

БІРМІНҐЕМ (Алябама). — Через широку смугу стейту Алябама пройшов торнадо, завдаючи кільком містам великі шкоди. Торнадо знищив кільканацять домів і притім убив десять осіб, а кількадесять ранив. Рівночасно з торнадом у тих околицях повстали повені і позаливали великі простори.

ЗИМА В СХІДНІХ СТЕЙТАХ.

Східню частину нюйорського стейту, а також інших прилягаючих стейтів, навістила зима. Сніг упав на кілька цалів, а також температура обнизилась до точки мерзнення. Та передбачають скору зміну і новий поворот до весни.

ПАРАНСЬКЕ ОЛОВО ДО АНҐЛІЇ.

Цими днями наладовано в Паранаґві (Бразилія) перший транспорт 200 тон паранського олова для Анґлії. Олово те походить з копальні в Рібейро.

БОЙЧУК ВЕРНУВСЯ З ЕСПАНІЇ.

Іван Бойчук, один з провідників комуністичної партії в Канаді, недавно вернувся з Еспанії, куди то він возив дарунки від українських „проґресістів", що ґуртуються біля робітничого дому.

Бойчук оповідав, що по стороні еспанських соціялістів бються 1,300 українців, З Канади є їх там аж 400. Бойчук далі казав, що в тій частині Еспанії, яка є під червоними, нозаводили колективні фарми і там простому народові дуже гарно живеться. Просто рай.

„Не знаємо, — пише „Канадійський Фармер" — чи хто зо слухачів не питав Бойчука, чому то він не залишивсь у червоній еспанській армії. Мабуть лекше говорити про комунізм і комуністичний „рай" ніж за нього вмирати зо зброєю в руці.

ҐАЗЕТ НЕ ВІЛЬНО ДУРИТИ.

Параґраф 476 кримінального закону Канади каже, що коли хто свідомо через почту, телеґраф, або телефон повідомляє пресу про якийсь неправдивий випадок, і коли ця неправдива вістка може комусь нанести шкоду, то чоловік, що ґазеті дає фальшиву інформацію, підлягає карі 2-річної вязниці.

ВКРАВ ТОРБИНКУ ПРОКАЖЕНОЇ.

Підчас ревізії в пасера Шмуля Габерберґа у Варшаві поліція знайшла дамську торбинку. Виявилося, що невідомий злодій вкрав цю торбинку Ф. Цвібусовій, прокаженій з Естонії. Тому Габерберґа піддали клінічній обсервації, а ціла його родина зголосилася до лікаря з остраху перед занедужанням на проказу.

ЯКІ ТОВАРИ ПРИВЕЗЛИ ТУРИСТИ ДО КАНАДИ.

Відколи домініяльний уряд дозволив туристам вертатися до Канади з купном на $100 вартости товарів без оплати мита, то за перших 9 місяців туристи привезли товару вартости поверх шість міліонів долярів. Поверх 5 міліонів долярів привезено із Злучених Держав. Між товарами, привезеними з заграниці в такий спосіб, є: вбрання на $2,847,-000; меблі і хатні приладди $584,000; черевики $529,000; радія $502,000; направи до авт $84,000; автові опони $78,000; ріжне $1,376,000.

НАТИСНУТЬ НА ПОЛЬЩУ.

Франція хоче тепер знати, як вона стоїть. І тому буде поставлене Польщі отверте питання в справі її звязку з Францією. Йде про те, чи Польща стане по стороні Франції на випадок, як би Франція була втягнена у війну з Німеччиною. А це знову звязане з обороною Чехословаччини. Бо ходять чутки, що Польща погодилася з Німеччиною щодо поділу Чехословаччиною.

ШІСТЬ ЖІНОК БУВШОГО СТУДЕНТА МЕДИЦИНИ.

У Варшаві арештували Норберта Вольфа, бувшого студента медицини, що має 6 жінок, з якими заключив подружжя на основі фальшивих документів. Оженився в католицькім костелі, в евангеликів, у православних і в сектярів. Останньою його жертвою була Марія Боньчак, служниця. Від неї він виманив 2,000 зл. Вольф женився тільки для посаґів. Тепер оповідає про свої жінки з кпинами, без жалю й без обиняків.

ФАЛЬШІВНИКИ ПОЧТОВИХ ЗНАЧКІВ ПЕРЕД СУДОМ.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) перед судом провадиться процес проти фальшівників почтових значків, які, випускаючи в обіг підроблені значки в С. Павло, Ріо де Жанейро і Мінас Жераес, спричинили державному скарбові кількасот тисяч контів страти.

ВЕСНА В ПАРКУ.

Ці молодята пішли до парку, щоб налюбуватися весною. Застали там сніг, 5 цалів глибокий. Це в Ню Йорку. У західніх стейтах сніг прибрав котастрофальні розміри.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА—ЦЕ ОДИНОКА НАША ЗБРОЯ В БОРОТЬБІ

УЖГОРОД. — „Шевченко своїм вогненним пером більше зробив для української справи, як сто генералів...", пише ужгородське „Українське Слово" з нагоди появи 250-го числа цеї ґазети. А далі подає таке: „Закарпатська українська преса зродилась у вогні боротьби за свою соціяльну й національну правду, зродилася в боротьбі за дитячу душу віками гнобленого нещасного русина, щоб з нього зробити свідомого українця, корисного члена свого рідного народу... Українська преса на Закарпатті — це одинока наша зброя в нерівному бої, бо проти нас ціле море гидоти, гнилі, ненависти й злоби ворогів... Закарпатська українська преса — це школа, це маяк, що серед темноти показує дорогу до правди, до сонця й до золотої волі!"

ПОКАРАНО КАЦАПА-ДОНОЩИКА.

УЖГОРОД. — „Українське Слово" (ч. 16) оголосило апеляційний присуд, яким засуджено на 8 днів арешту і грошеву кару та покриття коштів Андрія Бродія, посла до парляменту, на підставі того, що признався, що в часописі „Русскій Вестнік" писав про українське товариство „Січ", що це терористична орґанізація, що виховує фанатиків, що працюють у підпіллі, чим міг спричинити карне доходження проти цеї орґанізації.

ПРЕВЕЛЕБНІ ПРОВАЛЮЮТЬСЯ.

УЖГОРОД. — Ужгородська українська преса доносить раз-у-раз про яничарську роботу „превелебних", що ведуть завзяту й ганебну кампанію проти навчання у школах українською мовою. І так, превелебний М. Чорній з Колочави-Лазів пішов у своїй ненависті до українства так далеко, що почав робити до шкільної влади на вчителів доноси. Тепер відповідатиме за це перед судом. І в громаді превелебний не осягнув нічого. Бо в Колочаві-Лазах, що були досі гордістю москвофілів, більшість громадян пішла проти священика-мадярона і заявилася за науку в школі рідною мовою, а не московською.

ДОМАГАЮТЬСЯ НАГЛИХ СУДІВ.

ЛЬВІВ. — Був у Львові дивний зїзд. Це „зїзд польських бувших ідейних вязнів". Ці „бувші ідейні вязні" ухвалили резолюцію, якою домагаються від польського уряду, щоб негайно розвязав українські орґанізації, заборонив масові українські здвиги та безпроволочно завів у східній Галичині наглі суди, які малиб судити українців за вчинки, звернені проти Польщі.

ЗАБОРОНА УКРАЇНСЬКИХ БОГОСЛУЖЕНЬ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Басарабська православна епископська рада наказала правити богослуження в церквах і каплицях тільки румунською мовою.

ПЕРЕЙШЛО В СИСТЕМУ.

ЛЬВІВ. — „Діло" (ч. 65) пише у вступній статті про боротьбу з обрядовим відступництвом і стверджує на підставі поданих фактів і цифр, що на українських землях під Польщею „акція перетягання на латинський обряд перейшла в зорґанізовану систему". Це вважають тепер у Польщі найкращим польонізаційним засобом.

ПРОЧИСТИЛИ „ДУМКУ".

МОСКВА. — Совєтська преса хвалить українську мандрівну капелю „Думка". Пишуть, що її вже очищено від українських „буржуазних і націоналістичних" елементів і тому тепер пісні „Думки" є „свіжіші, безпосередніші, ґарячіші". Тепер у ній співають такі пісні як Козицького „Про батька народнього, про Сталіна рідного". Ось і тому завдячує „Думка" великий успіх — у Москві й Ленінґраді.

У СОВЄТІВ МАЗЕПА — „ОГИДНИЙ ЗРАДНИК".

КИЇВ. — Київський оперовий театр виставив оперу Чайковського „Мазепа". Та совєтська критика не задоволена з вистави, бо „огидний зрадник, хитрий і холодний політикан" Мазепа вийшов занадто романтично. І артист Гришко, що віддавав ролю Мазепи, не виявив „справжнього обличчя злочинця Мазепи" і не розкрив „образу авантуриста". Зате критик вихвалив артиста Патуржинського за те, що віддав образ Кочубея вірно, себто, що представив його як „страдника, що лишається вірний батьківщині". Очевидно, що під тою батьківщиною розуміється Росію і царя Петра.

ВСЕ — ДЛЯ РОСІЇ.

КИЇВ. — Виходять ґазети російською мовою не тільки в Києві та Харкові, але вже й у Дніпропетровську, Миколаєві та Сталіні. По цілій Україні розпочато також акцію познайомлення населення з російською музичною народньою творчістю та з такими творами, що відбивають боротьбу російського народу з ворогами Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ МАЮТЬ ГОЛОДУВАТИ?

І знов можна показати на ще одно важне суспільне явище, яке не знаходить у ґазетах відповідного зясування. Пишеться тепер багато про „аншлюси" у Відні, про розстріли в Москві, про громадянську війну в Еспанії, про оборону Китаю, але не пишеться нічого, або пишеться дуже мало про те, що в Злучених Державах тепер коло 20 міліонів людей, жінок і чоловіків, старих, дозрілих і дітей, не мають найконечніших засобів для прожитку, а мусять покладатися щодо удержання при житті на публичні або приватні допомогові встанови.

Можна зрозуміти, чому часописи не подають фактів про здержування праці по промислових і торговельних підприємствах: вони бояться, щоб такими вістями не підривати довіря, не ширити зневіри й іще далі не погіршувати вже й так злого положення. Але таке здушування вісток — це обосічний меч, бо коли люди бачать довкола себе, як людей викидають з фабрик, а в часописах не бачать про це ніяких вісток, то вони розуміють, що справи стоять так кепсько, що аж ґазети вважають за потрібне вістки здушувати.

Люди, що можуть знати про справу, от усякі публичні урядники, функціонарі робітничих юній, приватних добродійних установ, кажуть, що число людей, котрі щодо удержання при житті покладаються на публичні або приватні допомогові встанови, є нині зовсім не менше від числа таких людей у 1931. або 1932. році. Це значить, що справа мається назагал багато гірше, ніж це було в 1931. або 1932. р., а це з двох причин.

Поперше, в тих роках люди мали ще багато ощадностей з добробуту, що закінчився депресією 1929. року, і люди ще не потребували покладатися на публичні джерела прожитку; вони самі ще мали особисті резерви, як ощадности по банках, які могли вичерпувати, власні доми, авта, тощо, які могли продавати; вони мали зрештою ще родини й приятелів, які їм могли помагати приватно. Нині вони цього всього вже не мають, бо все це зїла довготреваюча депресія.

Подруге, коли вони звернуться до публичних установ, як це було в 1932. році, то там знайдуть тепер багато менше охоти помогти, бо й публичні встанови теж мали тоді більше засобів, ніж мають тепер. Каси міських урядів, стейтових урядів і федерального звичайно не мають уже потрібних на допомогу фондів, а не мають тому, що американська суспільність ґаздувала грішми так, начеб їй ніколи не грозила депресія й безробіття.

Нова депресія може її нарешті отверезить і випече їй гарячими буквами правду, що при теперішній господарській системі безробіття є хронічним, себто вічно повторливим явищем, та що добре загосподарена суспільність повинна на неї мати такі правильні провізії, як розумний батько родини має в асекурації себе на випадок недуги, каліцтва чи смерти.

ДЕ РОЗКІШ ЖИТТЯ?

На повище питання хоче відповісти молоді старокрайове „Молоде Село". І відповідає дуже просто: що суттю й осолодою життя є — **праця.** Виходячи з того заложення, пише цей часопис, поклав і Мусоліні любов праці й невигод в основу своєї ідеольоґії, голосячи: Ми є проти вигод життя, ми любимо працю.

„Молоде Село" накликає молодь до праці й дораджує горнутись до неї з запалом та гнати від себе безділля, бо це червяк руїни.

Та, подумає дехто з молоді, це все звучить гарно, але як і де працювати, коли молоді не допускають до варстатів праці? Таке питання може насунутись на думку молодих не тільки в старім краю, але й тут в Америці. І на нього не так то легко тепер відповісти. Очевидно, що можна тут знайти ріжні „поради". Можна, наприклад, казати, що коли не працюєш у фабриці чи в бюрі, то можеш занятись іншою, добродійною чи гуманітарною працею. Але чи це відповідь на питання, звідки взяти засобів на прожиток, щоб можна таку працю виконувати, коли нема заробітку, ні кого іншого, щоб давав даром їсти? Та й це питання, хоч яке воно слушне, правдиве й розумне, самої справи не розвязує, бо нема на нього відповіди. Себто такої відповіди, що відповідалаб у такий самий розумний і ясний спосіб, як розумним і простим є питання. Але є на це така відповідь, за яку береться молодь у старім краю, що зачинає сама творити чимраз нові варстати праці й своєю власною ініціятивою і своїм власним запалом розвязує те, чого не годен розвязати теперішній господарський устрій. Колиб тепер нам глядіти на працю з того боку, себто з боку ось тої величезної напруги, на яку тепер мусить здобуватись молодь, а зокрема українська молодь, то прийдемо до переконання, що саме та молодь, що так тяжко працює, має рівночасно й найбільшу радість із життя. Очевидно, що так треба дивитись на ту працю, за яку дістаємо ту заплату, яка уможливляє нам фізичне існування. Але так треба дивитись і на працю ідейну, для громадянського добра. Вона не дає заплати в грошах, але зате дає більшу розкіш, ніж її маємо з тої праці, за яку нам платять.

Та з якого боку ми не глядилиб на працю, вона таки є одинокою правдивою осолодою життя. Вона є тим, за що її має „Молоде Село", що пише про це між іншим таке:

„В оповіданні „Без праці" представляє Франко рубача, що мусів тяжкою працею заробляти на шматок хліба. І ось пощастило йому добути чарівний перстень, при помочі якого він став жити без праці, в достатках та розкошах. Одно лише мусів памятати: не вільно йому було ні пальцем доторнутись до ніякої праці... Не працювати? — Таж саме про те мріяв рубач! От тепер то буде він щасливий!...

„Та ні! Дуже скоро остогидло йому все і він дуже скоро затужив за працею. Не робити нічого кілька днів — це гарно. Але не працювати ціле життя? — Це страшне! Тому з великою радістю проміняв він назад розкішне життя без праці на злиденне життя рубача.

„Бо швидко зрозумів він, що праця — це скарб, без якого люди тратять усяку охоту до життя. Тому й треба любити працю і горнутись усе до неї з запалом та вдоволенням і бути в ній упертим і витревалим.

„Бо вона є рівночасно й одиноким та найкращим середником до осягнення кожної цілі, до здійснення наших бажань (очевидно, під працею треба розуміти не лиш фізичну працю, але й умову). Чи то здійснити спільні ідеали, чи осягнути особисті мрії можна не словами, а лише твердою працею. Не даром жеж говорив Грінченко: „Праця єдина з неволі нас вирве, нумож до праці, брати!..."

„Розуміти працю, труди й змагання не як кару і болючий тягар, але як суть і окрасу життя, це одна з підставових точок світогляду нового покоління. Бо лише така суспільність, що любить працю, горнеться до неї й у ній власне шукає щастя й насолоди життя, така лише суспільність є здоровою, життєтворчою, і до такої лише належить майбутність. Суспільність, що вважає працю за тягар, нарікає безустанку на неї і радаб утекти від неї, — призначена на загладу".

БАДЬОРІ ВИСНОВКИ

(З відвідин Рідного Краю).

„Український Самостійник" (ч. 2), що виходить у Празі, помістив враження одного з українських іміґрантів, що перебуває на Балканах, а тепер відвідував Галичину. Він розповів, як було йому радісно почути рідне слово, якого не чув багато років, і як мило побути вдома, серед рідні й знайомих. Розповів про біду і нужду, про недомагання нашого політичного проводу та про цілковитий провал серед українських мас якоїсь віри в можливість дійти з Польщею до якогось порозуміння. А далі заявив він таке: „Загальне моє враження з короткої обсервації положення в краю оптимістичне й висновки бадьорі. Не сміємо ні на хвилинку попадати в одчай, тратити надію та думати, що згинемо, що нас задушать. На західньо-українських землях ми стали вже занадто твердим горіхом, щоб це могло комунебудь удатись, або щоб сама спроба таких зусиль могла пройти легко і не пімститись на ньому самому. Наш нарід „чогось" жде, вичікує і вірить — що найважніше — **вірить у себе самого, вірить у власні сили і числить лише на власні сили".**

НАШЕ СЕЛО ГОРОЮ.

Найбільше враження зробило на українського іміґранта українське село. Про нього розказав він ось що:

„...Наше село виросло, в ядрі дуже здорове і тримається знаменито. Національна свідомість села дуже висока і стоїть на такому щаблі, на якому ще ніколи не була. Більшість усяких акцій і прояв національно-політичної і господарської активности виходить із села. Там на селі виростають свої саморослі провідники, від властей незалежні, неструсливі, небоязкі — а це одно з найбільш відрадних і потішаючих явищ, бо відомо, що головна ціль поляків: вбити клина між народ і його провідників і цим обезголовити масу. Дуже відрадним явищем є зріст громадської активности нашого орґанізованого сільського жіноцтва. І так, не зважаючи на тисячі і тисячі дрібних перешкод і цілі сотні великих перепон з боку поляків, не зважаючи на всі їхні затії і ріжні штучки, наш народ не покидає праці і боротьби, гартується в ній щораз більше і що далі праця розгортається та йде сильним темпом, і, можна сміло сказати, вже нема для нас небезпеки, що нарід буде обезголовлений. Словом, і вчасі найгіршого гнету наш нарід, зокремаж наше село, знаходить щораз то нові форми праці і боротьби, свої специфічні селянські форми оборони та наступу і не піддається. Навпаки — гартується!"

МОЛОДИЙ НЕУК

Є такий часопис, що зветься „American Russian Sokol". Це додаток до такого часопису, який навіть не вміє себе назвати, а називається у заголовку „Americansky Russky Viestnik", а деінде „Amerikanskij Russkij Viestnik". Уже та дрібниця вказує на неграмотність, на недбання навіть за свою власну назву. Та який батько, такий син. Батько був і є неграмотним русофілом, і таким стає й син. Правда, батько вийшов з темноти, а молодь має нагоду тепер чогось в Америці навчитись і пізнати, хто вона і з якого роду. Та вона залінива на те. І ось тому той славний „Sokol" (March 21, 1938) „вшкварив" статтю, яку затитулував „Don't call a Carpatho-Russian a Slovak or Ukrainian". Як би така стаття була появилася за давніх редакторів, то очевидно ми на неї не звертали б уваги. Але якщо таке появляється в часі, коли „молодь" прийшла до слова, коли редакторами поставали ті, що тут родились і вчились, то це інша справа. Бо тут уже пишеться анґлійською мовою. І баламута получена з більшою шкодою. Вона ставить українську ідею і працю для неї в Америці в погане положення, коли дозволяє собі писати ось такі глупости, як отся:

„True, Carpatho-Russians may be listed as Slavs, but they can not be classified as Ukrainians, Slovaks, or what have you."

Молодий неук настільки відійшов у цій статті від своїх батьків, що не зачисляє закарпатських українців до „Russians", але зате визнає окрему націю „Carpatho-Russians". І забороняє українцям в Америці зачисляти отих „Carpatho-Russians" до української національности. Отже від одної глупоти, якої держалися чи держаться батьки, дійшов до другої, вже „молодечої". Ось і нове поле праці для нашої молоді. А здобулаб вона величезну вдяку від усього українського народу, якщоб змогла внести світло між тих нещасливих молодих „Carpatho-Russians". Тільки не треба їм доказувати їхню глупоту українськими науковими джерелами, бо це ще пошкодилоб справі. Давайте їм докази самих правдивих москалів, і то самих учених, а далі покликуйтеся на праці американських учених і на праці найвизначніших славістів ріжних народів.

ВОСЬМИЙ РІК У ІСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БЮРА В ЛОНДОНІ

23 березня 1938 року минуло сім літ від дня заснування в Лондоні Українського Бюра. Воно розпочало восьмий рік інформаційної праці серед анґлійського загалу.

Перший бюлетень Українського Бюра, писаний англійською мовою, появився 1. квітня 1931 року. Приблизно рік пізніше, 19. квітня 1932 р., почало Бюро видавати крім бюлетеня ще й огляд преси, спершу неперіодично, опісля постійно: два рази на місяць.

Крім бюлетенів та оглядів преси висилало Бюро або його співробітники матеріяли ріжним видавництвам або авторам, які писали праці на українські теми, і т. д.

Бюро від початку свого існування стояло і стоїть на чисто національній плятформі, поборюючи на кожному кроці всякі „інтернаціональні" чи „українські" большевизми. Перед чужинцями заступало принцип, що є тільки одна українська справа й одно загальне прямування: осягнення незалежности. Політичний поділ українського громадянства на партії та ґрупи — це їхня внутрішня справа.

Попри інформаційну працю серед анґлійців старалося Бюро по змозі інформувати також українське громадянство про те, як анґлійський загал ставиться до української справи, і про справи загальної ваги. В тій цілі видає Бюро окремі українські звідомлення для преси (досі появилося 143 числа), містить у поодиноких часописах статті і т. д. Хоч українська сторона праці Бюра є потрібна, то всетаки, порівнюючи, грає вона тільки побічну ролю, бо головним його завданням остається інформування анґлійців.

ОТРУЯ

Від предавніх часів люди вживали отруї, щоб труїти інших людей, які стояли їм на дорозі їх бажанням здобути владу чи майно, або щоб пімститися на них за заподіяні їм чи уроєні кривди.

Від отруї вмирали високо поставлені особи, князі, королі, цісарі, пани, а ніхто не міг незаперечити, доказати справжньої причини їх смерти. Ще й сьогодні можна сказати про отруї те саме, що тому дві тисячі літ писав про це Квінтіліян: „Тяжче пізнати отрую, ніж ворога".

Отруя в старовину була чимсь звичайним, що наче належала до життя, як конечне зло. І так у 331 році перед Христом у Римі обвинуватили були відразу кількасот жінок, підозрілих у злочині отроєння, і їх засудили на смерть. Найперше люди звернулися до ростин. Тому, що від найдавніших часів плеканням ростин займалися жінки, то зрозуміле, що й вони перші зазнайомлювалися із силами ростин і вживали їх для добра та зла. Вже в грецькій мітольоґії згадується, що дочки богині Гекати, Медея і Кірке, напитками людей перемінювали у звірів, або правильніше сказати, вміли вчинити таке, що ті люди, напившись такого напитку, вірили, що перемінились у звіра.

Багато причинився припадок до викриття отруйних складників якоїсь ростини. Апіян[1]) оповідає, що вояки Антонія підчас повороту з країни партів із голоду мусіли їсти ріжне зілля та корінці, та тих ростин вони ще не знали, тому мусіли випробувати. Так то вони теж попали на ростину, яка мала таку силу, що хто зїв її — гинув, одначе насамперед божеволів. „Хто зїв трохи її, забував, що він досі робив, і нічого не пізнавав". Таке саме притрапилося римлянам в 238 році перед Христом на острові Сардинії. Там знайшли вони таку отруйну ростину, що хто зїв її, діставав замрячення ума, а уста його викривлювалися. Звідси й пішов зворот „сардонський сміх" (від назви „сардонське зілля).

Люди переконалися про трійливу силу деяких ростин також завдяки цьому, що звірята, хоч голодні, деякого зілля навіть і не торкнуть. І справедливо здогадувалися, що таке зілля мусить мати в собі трійливі соки, випробували їх на хорих і домашніх звірятах. На понтійському, перґамонському дворі, де плекали у спеціяльних „чародійних городах" найріжніщі трійливі ростини та витягали з них соки і дестилювали у спеціяльних „отруйницьких кухнях", випробували їх силу безпосередньо на людях. Також королева Клеопатра, що була дуже досвідчена в царині отруй, нітрохи не вагалася випробувати їх на людях.

Від Цезаря до кінця римського цісарства отруї відгравали діявольську ролю в історії римських цісарів. Жадоба влади та володіння над людьми робила те, що вони вважали життя інших людей своєю власністю, якою можуть розпоряджатися до вподоби.

Цікаве мусить воно нам сьогодні виглядати, що хоч у старині так масово послуговалися отруєю, то всеж старинні европейські народи віднували інстинктово до неї відразу, як до засобу боротьби. Греки та римляни, фільософи, історики та поети, а навіть полководці не знаходили доволі слів перестороги та погорди, щоби неприятеля вбивати потайки поданою отруєю або навіть у бою затроєними стрілами чи списами. Ввважали це образою людського достоїнства та моралі. Що в буденному житті було чимсь звичайним, у війні вважали те саме обурюючим злочином, страшною кривдою. І то в тих часах, коли людське життя цінили дуже низько. Римляни не бачили в цьому нічого злого, що коли ворожий відважний полководець попався в їх полон, провадили його у тріюмфальному поході з мотузком на шиї, аж на форум, потім він гинув серед мук, одначе, щоб отруєю послугуватися на війні, це для них було чимсь, що ображувало людські почування, це було щось чуже для людської моралі. Таке почування жило в душі не лише римлян і греків, а також і в народів старинного Сходу. Ті почування мали більшу силу, ніж писана заборона.

Та що всі люди не можуть бути однакової думки, то зрозуміле, що й тут погляди змінилися, чи проти ворога можна послугуватися отруєю. Найлекше ще можна було присилувати ворога, щоб піддався в обложеному місті, затруївши воду ростинною отруєю або отруєю з гнилизни. Так поступив уже Сольон[2]) у 600-му році перед Христом при облозі Кріси. І знову римляни осуджували такий спосіб боротьби як нечесний та противний божим законам. Та чимраз частіше приходить у війнах затроювання води і в кожному столітті знаходимо приміри на те, починаючи війнами Белізара[3]) проти ґотів аж до американської сецесійної війни та до війни з бурами з кінцем 19-го століття.

Що християнство не мало найменшого впливу на такий спосіб воювання, бачимо з того, що ним послугувалися дуже часто в часах хрестоносних воєн та що найстрашніше затроєння джерел, про яке знаємо з історії, сталося на приказ цісаря Фридриха Барбароси.

Можна доказати, що люди послугувалися затроєними стрілами навіть у часах найдавнішої камінної доби. Бо кінці стріл, зладжені з рога або костей, мають рівці, які могли служити лише на те, щоб їх заливати отруєю. Якою тоді послугувалися отруєю, того, самособою, не знаємо. У старовину як отруї вживали аконіту[4]), при вдихуванні якого наступало отроєння наслідком удушення.

Про трійливі звірята від комах аж до вужів знали вже в старину якнайдокладніше. Їх отруї вживали не лише до затроювання стріл і спис, а навіть послугувалися тими звірятами як зброєю. Геродіян[5]) оповідає, що атренці, яких облягав Септім Север[6]), обкидали наступаючих римлян бочками, в яких було повно трійливих комах. Хоч укушення тих комах не спричинювали смерти, то так далися ворогові в знаки, що привиклий до перемог Север мусів завернути з нічим. А Ганібаль осягнув перемогу на морі завдяки тому, що казав назбирати багато соток їдовитих гадюк й кидати їх у глиняних горшках на ворожі кораблі. Також у пізніших середньовічних часах, головнож підчас селянських воєн, послугувалися комахами як зброєю, кидали на наступаючих із міських мурів вулиями бджіл, які забирали з цілих сіл чи міст. До того ще вживали інших „стрілен", так, званих „бочок для наступу", наповнених меленим, негашеним вапном, сіркою та салітрою. Пил із таких бочок заповняв повітря, діставався до очей і легенів ворогів і вони не могли боротися.

Із кінцем 16. століття в Европі стали вживати на війні пальної трійливої зброї та ґазових отруй. Щоправда, це викликало загальне обурення, видали навіть строгі розпорядки проти такого способу воювання, щоби перешкодити споруджуванню трійливої муніції. В 1765 році в Страсбурґу дійшло навіть до угоди між німцями та французами, на основі якої „гостро забороняється зотроювання на віддаль при помочі стрілен і за те мають прикладно карати". На цю заборону, першу в свому роді, як і на пізніші гаґські постанови з 1899 і 1907 року, ніхто не зважав. Як лише вибухла війна, то воюючі сторони перелiцитовувалися взаємно, вживаючи трійливих стрілен. А що такі стрільна не приносили таких успіхів, яких воюючі бажали би, це інша справа. До стрілен уживали якнайсильнішої ростинної та мінеральної отруї, одначе не подумали над тим, що ця отруя тратила свою силу саме наслідком вибухової температури стрільного пороху. Не з етичних причин, лише тому, що такі стрільна показалися мало успішними, забули про них уже в 18-му столітті. Зникли тоді теж т. зв. „штурмові бочки", з яких видували на ворога трійливі ґази, насичені аршеником.

У світовій війні стали вживати ґазових бомб і ґранат і далі роздумують, як то уліпшити би цю зброю.

[1]) Апіян, римський історик, за часів цісаря Антонія Пія (138/161 р.) скарбник у Єгипті. Написав грецькою мовою історію Риму аж до часів Августа.

[2]) Сольон, атенський законодавець (639—559), поділив нарід на чотири податкові та правні групи, управильнив податкову стопу, видав розпорядок про уморення довгів.

[3]) Полководець східньо-римського цісаря Юстиніяна І. (народився 505 р.). В 529 р. покорив персів, а 534 р. зломив володіння вандалів в Африці, поборював східніх ґотів в Італії від 539 р. до 544 р., 559 р. відігнав болгар. В 562 р. обвинуватили його у змові і замкнули у вязниці, в 563 р. вийшов на волю.

[4]) Тоя.

[5]) Геродіян, грецький історик (коло р. 170—240 перед Хр.), написав римську історію від цісаря Комода, що володів 180—192 р., до Ґордіяна III., що володів від 238 до 244. р., коли то його вбив його префект Филип Арабс, що проголосив себе Ґордіяновим наслідником.

[6]) Септім Север, римський цісар 193/211 р. народився в 146 р. в Лептісі в Африці, енерґійний реґент.

Божевільний.

— Ти чув? Наш сусід Цибулька віддав усім своїм вірителям довги.

— Так, так. І сьогодні забрали його до Кульпаркова...

З ДНЯ

ДОБРА ПОРАДА.

Недавно помер в Америці полковник Гавз, що був близьким дорадником президента Вилсона в часі війни. Особі Гавза приписують багато здібностей, а також кажуть, що він був дуже таємничий. Він не дуже пхався наперед, щоб своєю власною особою представляти певні гадки і переконання, тільки старався свої гадки передати комусь іншому і лишити їх йому, хай він переводить їх у життя і бере за них признання і відповідальність.

Гавз мав величезний вплив на президента Вилсона. Говорять, що всі важніші потягнення, які зробив у часі війни Вилсон, були зроблені під впливом порад Гавза. Гавз зараз по війні перебував враз з Вилсоном в Европі і разом з ним, на спілку з іншими европейськими політиками, укладав нову карту Европи. Також разом вони клали основи під Лігу Націй.

ВИЛСОН НЕ ПОМІТУВАВ ДОБРОЮ ПОРАДОЮ.

Характеристичне те, що Вилсон не помітував доброю порадою Гавза. Він не стидався того, що радиться з ним, а також не боявся, що через те, як то кажуть, „злетить йому корона з голови". І дійсно через те йому корона з голови не злетіла. Бо хоч усі знали, що Гавз є невідступним порадником Вилсона, хоч усі знали, що Вилсон ніколи не робив важнішого рішення, не порадившися наперед з Гавзом, то проте ніхто через те не висмівав Вилсона, ніхто не говорив, що він є „забавкою в руках Гавза" і що не має власного розуму. Навпаки, про Вилсона є нині написана в Америці обширна політична література, яка підносить його великі заслуги для Америки і признає йому великий розум і великий характер.

В НАС ТРОХИ ІНАКШЕ.

В нас дивляться на поради трохи інакше. Назагал, у нас думають, що радиться когось іншого і слухати його порад, це щось понижаюче. Часто буває таке, що якась „авторитетна" особа відкидає пораду іншої особи зі страху, що тим понизить себе в очах інших. Нераз якись провідник не хоче послухати поради якогось іншого чоловіка лише тому, що боїться, що хтось йому закине, що він не має свого власного розуму, що він є забавкою в руках інших осіб, що „другий може робити з ним те, що собі захоче". І буває нераз таке, що даний провідник, чи якась інша „авторитетна" особа, зробить саме щось противне від того, що їй радили саме тому, щоби підчеркнути свою „оригінальність", показати, що вона має свій розум, свою волю. Вкінці буває і таке, що чужа порада добра, а даний провідник, відкинувши її і прийнявши своє рішення, пошився тим у дурні.

„АВТОРИТЕТИ" НА НАШІМ СЕЛІ.

Цей спосіб поступовання є в нас досить поширений і його можна вважати одною з хиб нашого національного характеру. Передвсім дуже часто родичі, боячися, щоб через те не втратити пошани в своїх дітей, не хочуть приймати порад від тих же дітей. А коли дитина таки осмілиться і вискаже свою гадку чи пораду, то батько з легковаженням, а нераз з обуренням, таку гадку відкидає. Вже трохи більше вирозумілі є наші матері. Але батьки дуже заздрісно зберігають свій „авторитет". Щойно коли син виросте, вислужить у війську, ожениться, перебуде кілька судових процесів, а деколи відсидить кілька місяців в арешті — щойно тоді батько великодушно признає його настільки зрілим, що починає з ним як з рівним радитися про ріжні родинні чи суспільні справи.

ГРОМАДСЬКА „СТАРШИНА".

Ця риса нашого національного характеру різко відбивається в проводі громади. Пан начальник громади — це величезна риба, величезний авторитет. Ніби нічого лихого в тому нема. Беручи під увагу факт, що в нашім характері є чимало анархізму і бунту, можнаб радіти, що начальник громади має в селі такий великий авторитет. Проти цього не можна протестувати. Та злє починає діятися тоді, коли сей авторитет „пан вуйці" починає хибно розуміти і хибно ним користуватись. Бо враз з вйтівською палицею наш вйт на селі звичайно набирає таких величезних гордощів, що з кимнебудь він навіть не хоче говорити, не то слухати його поради. А вже, борони, Господи, колиб йому хотів подати якусь пораду молодий чоловік. „Що?! Ти, смаркачу, будеш мені радити? Ти будеш мене вчити розуму? Ти, жовтодзюбе, будеш тут пхати своїх два грейцарі в несвої справи? Дивіть, дивіть! Ще мамине молоко не засхло йому на роті, а він уже береться в громадських справах забирати голос!" У такий спосіб звичайно обливають холодною водою молодого чоловіка, коли той відважується забрати слово в якихось важніших громадських справах.

ТАК НЕ ПОВИННО БУТИ.

Зрозуміло, що такий підхід до справи є цілковито помилковий. Культурні народи не тільки що не відштовхують молоді особи від громадських справ, але заохочують їх до них і тішаться, коли вони в тому напрямку виказують цікавість. Бо якщо їх не допуститься замолоду до громадських справ, то коли і де вони навчаться тими справами орудувати? Також у порядних родичі не повинні відтручувати дітей, коли вони висказують свою гадку на деякі справи. Навпаки, повинні тішитися з того. Бо в той спосіб вони привчують дітей мати свій погляд на ріжні справи. В той спосіб вони навчать дітей стояти „на власних ногах". Також не стидаються культурні люди радитися своїх приятелів і приймати їх пораду, коли вона добра. Вони не вважають цього за пониження, ані за брак розуму. Навпаки, це лиш розумний чоловік зуміє з сотох ріжних порад вибрати найрозумнішу. Такий вибір зробити — це велика штука.

Грецький філософ Сократ чотириста літ перед Христом говорив: „Нераз треба і дурня послухати, коли дурень має рацію. Бо уявіть собі, що дурень біжить вулицею і кричить: „Ваша хата горить, біжіть і рятуйте". А ви не послухаєте його поради, бо, мовляв, „він дурень". Що станеться? Ваша хата згорить, а ви самі пошиєтеся в дурні".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275, відбудуться в суботу, 9. квітня, в церковній галі при Сусекс і Ґрін ул. Проситься всіх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, явитись на тих зборах, бо є важні спрови до полагодження. Члени довгуючі повинні вирівняти свої вкладки, бо в противнім разі наразяться на суспенду. — С. Рибак, рек. секр.

КОГУС, Н. Й. Збори Бр. св. Апп. Петра й Павла, від. 57, відбудуться в неділю, 10. квітня, в годині 1. пополудні, в парохіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження, а членів, котрі мають залеглий довг, прошу прийти і вирівняти. Член, котрий не вирівняє свого довгу, не дістане дивіденди на свою грамоту. — Т. Маліґловка, предс.; І. Коба, фін. секр.; Д. Мричко, кас.; Ф. Шаршанович, рек. секр.

ЗА УЧАСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ

(Протокол з нарад, відбутих у Ню Йорку 27. березня 1938).

Місце: Велика саля Українського Народного Дому в Ню Йорку. **Час:** год. 2:30 пополудня. **Число приявних учасників** коло 300, між ними уповажнені делегати із стейтів: Ню Йорк (84), Ню Джерзі (56), Пенсилвенія (4), Конетикот (4). Разом 148. Право голосу й голосування мають тільки делегати.

Проводить: Микола Мурашко, секретарюють: д-р С. Демидчук, м-р Володимир Душник.

Предсідник здає звіт із подій, що попередили скликання теперішних нарад: В днях 13. і 20. лютого 1938 р. відбулися спільні наради представників У. Н. Союзу, У. Р. Союзу, Провидіння, Народної Помочі та представників часописів: Свобода, Народна Воля, Америка й Народне Слово в справі української участи у Світовій Виставі, що відбудеться в Ню Йорку 1939 р. для відсвяткування 150-літньої річниці інавгурації першого президента Злучених Держав, Юрія Вашингтона, та приняття конституції. На нарадах обговорили питання, чи брати американським українцям участь у виставі і хто має занятись евентуальним приготуванням до участи. Вислід нарад був такий, що центральні допомогові українські організації не можуть законно перебирати на себе ніяких зобовязань, звязаних із участю українців у Світовій Виставі. А тому, що це загально народня справа і потребує загальної згідливої й обєднаної акції, треба скликати окремі наради представників організацій міста і стейту Ню Йорку та сусідніх стейтів. У виконанні такого рішення центральних допомогових організацій кликано теперішні наради для вирішення питання: Чи брати нам участь у виставі і в яких розмірах.

З черги в імені скликуючого комітету гром. **Дмитро Галичин** на підставі ріжних переговорів з урядовцями Світової Вистави та засягнених інформацій представив справу української участи у виставі так:

П. Мурашко вже згадав, що чотири запомогові організації заявилися за те, що українська імміграція повинна бути заступлена на Світовій Виставі в Ню Йорку, а я згадаю ще про річне засідання Обєднання, яке ще в грудні минулого року заявилося також одноцушно за нашу участь у тій виставі. Я певний, що й сьогоднішні збори заявляться за тесаме. Та заходить тепер питання, яка це має бути участь, у який спосіб українська імміграція могла би бути заступлена та які видатки були би получені з такою участю. Заки розбиратиму ці питання, то насамперед скажу вам декілька слів про саму виставу.

Отже вистава буде відкрита 30. квітня 1939 р., саме, в 150-ліття приняття американської конституції. Вистава має тревати 6 місяців, але певним є, що коли бизнес буде добрий, то час буде продовжений. Вистава займатиме площу понад 1,200 акрів землі в Квінс, Н. Й. Величезні міліони долярів будуть інвестовані в ту виставу, а відвідає її, як заповідають, 50 міліонів людей. Виставова площа є поділена на три частини: репрезентаційну, виставову (експібіт) і забавову. В репрезентаційній секції будуть побудовані павільони тих усіх держав, які зголосили свою участь у тій виставі. Тих держав буде близько 40. У виставовій секції будуть побудовані величаві будівлі ріжних найбільших американських бизнесових підприємств, де буде виставлений і показаний розвій ріжних індустрій. У забавовій секції будуть побудовані театри, ресторани та взагалі те все, що служить розривці.

Отже 50 міліонів людей відвідають цю виставу та будуть подивляти здобутки ріжних держав і народів на полі культури, мистецтва, науки. Та України, як держави, там не буде. Її здобутками на ріжних полях поступу будуть чванитися її вороги: Москва, Польща, Румунія й Чехословаччина. Бо саме ті всі чотири держави матимуть свої павільони на тій виставі та певно виставлятимуть під своєю фірмою також і здобутки української нації.

У який спосіб ми могли цьому зарадити, щоб здобутки українського народу були показані та виставлені як українські? Найкращий спосіб був би такий: побудувати свій власний павільон і мати в тім павільоні виставу наших здобутків. Якжеж мається справа з будовою власного павільону? Ми могли би побудувати павільон у виставовій або забавовій секції, бо в репрезентаційній секції ми не можемо дістати місця за ніякі гроші. Ця секція, сказано мені, є призначена тільки для тих держав, які мають дипльоматичні зносини з Америкою і які є самостійними державами. Москва виразно застерегла собі, що ніхто інший, а тільки вона заступає всі народи й усі республики, які творять так звану „юніо совєтських соціялістичних републик".

Заінтересування виставою є таке велике, що виставова корпорація моглаб винаняти для ріжних бизнесів площу, яка могла би бути ще раз така велика, як що вона тепер має до розпорядимости. Бо виставова корпорація отримала досі тисячі аплікацій на ріжного роду концесії, і з тих тисяч аплікацій можна буде приняти тільки дуже маленький відсоток, зогляду на брак місця. Тому власне кожний шмат землі є дуже вартісний для корпорації. Але всетаки українці моглиб дістати місце під будову павільону у виставовій або в забавовій секції, колиб, як сказано мені, ми могли побудувати такий павільон, який був би прикрасою вистави, який був би такий оригінальний, щоб його можна було назвати надзвичайним. Щоб такий павільон побудувати й мати в ньому відповідну виставу, то сказано, що кошти, получені з тим, не моглиб виносити менше як $100,000.

Колиб ми не могли спромогтися на будову власного павільону, тоді очевидно можнаб винаняти місце, хоч зазначу, що винайм місця є два рази дорожчий як будова. Та ріжниця тут є така, що малого павільону неможливо будувати, а місце можна винаняти навіть і найменше.

Та чи ми будемо будувати свій власний павільон, чи тільки винаймати місце, то є одна справа, якої ми не смієм залишити і яку ми повинні виконати, а саме, наша участь у національних днях, з виступами хору, музики, танців, опери. Зокрема треба підготовити відповідний імпозантний масовий виступ хору, бо саме тут ми маємо певність, що коли такий виступ буде відповідно підготований, то ми зможемо ним здобути для української нації належне признання. Щоб такий виступ добре підготовити, то підготова мусить бути віддана у відповідні руки, а найважніше, треба зібрати відповідну суму грошей, щоб взагалі уможливити нашу участь у національних днях. Щоб наша участь на полі нашої пісні могла бути справді репрезентаційною, то це потягло видатки на суму коло $25,000. Бо сама підготова й виступ хору з 500 хористів коштувалиб, за обчисленням проф. О. Кошиця коло $15,000.

На виставі буде побудований театр, який міститиме 2,600 людей, а крім цього буде побудований на вільнім повітрю амфітеатр, який міститиме 15,000 людей. Один чи другий можна буде дістати для виступів. За театр треба буде платити тільки тоді, коли береться вступ від публики; а коли вступ вільний, тоді дістається і театр безплатно.

(Далі буде).

НАЙВИЩИЙ СУД КАНАДИ ПОКАСУВАВ ЗАКОНИ АЛБЕРТИ.

Найвищий Суд Канади в Отаві проголосив рішення, силою якого отсі закони, які перейшли в албертійській легіслятурі, узнані як незгідні з канадійською конституцією, а тимсамим є неважні:

1. Закон, який регулює кредит Алберти;
2. Закон про оподаткування банків в Алберті;
3. Закон, який заводив цензуру на пресу в Алберті.

Найвищий Суд визнав, що домініяльний уряд має право касувати провінціяльні закони, а поручник-губернатор має право відказати свого підпису за закони.

У справі неконституційности албертійських законів погодилися всі пять суддів, що засідали в Найвищому Суді.

Зприводу покасування албертійських законів у канадійській пресі, яка поборювала й поборює політику премієра Ейбергардта, запанувала нечувана втіха.

Правдоподібно албертійський уряд заапелює до Приві Кавнсил у Лондоні.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

REPLIES TO "ACTIONS SPEAK LOUDER"

"MONEY TALKS"

Really, you know, far be it from me to quibble. However, in the March 12th issue of the "Ukrainian Weekly," Mr. Walter J. Koshuba writes, "Our parents are not trying to burden us with bars and pool tables."—I concede that.—Of course our parents don't wish to burden us with these bars and pool tables. The truth of the matter is, that is all they can actually give us. No amount of, (quoting Mr. Koshuba), "excellent education that our American institutions offer us," can augment their realization, that this is not educational, either intellectually, physically or morally.

As a member of the Y. W. C. A. and a few other organizations on this order, I can truthfully say, there is nothing in this world that would please me more than to see a Ukrainian club equivalent to these. My parents comment on air of refinement and culture prevalent in these organizations and totally (?) lacking in ours. They realize, nevertheless, that due to insufficient funds dreams for the better cannot be materialized; consequently that "dreams" attitude characteristic of most Ukrainians.

May I at this point add to Mr. Koshuba's, "Action speaks louder than words," an ultra-modern, version, "Money talks."

EMILY KASH ALABA
168 Grove St., Passaic, N. J.

—o—

JUST PRACTICAL

I was intrigued by the article "Actions Speak Louder" which appeared in the March 12th issue of the Ukrainian Weekly. Mr. Walter Koshuba's wrath descended like a murderous avalanche, and all so needlessly. If our friend from the University of Minnesota had paused sufficiently to consider the practicability of my plan in (Youth Is Fleeting), I am sure he would have played a different tune.

Speaking on behalf of my Ukrainian associates throughout the East and for myself, Mr. Koshuba's reply to my article was erroneous and altogether off the subject. I could very easily take his entire article and give a rebuttal point for point, but sound reasoning does not permit this. However, several of the things which he stated fairly shriek with their rash boldness.

Imagine, the entire North American continent being challenged by a representative of a group from one city; to quote Mr. Koshuba, "I doubt whether the work done by this group in the past four years can be approached by any other Ukrainian group of five times its size on the North American continent." What extraordinary thing have you accomplished in Minneapolis? Organizations do not have to be enormous to accomplish a great deal. A glance at the annals of Philadelphia's Ukrainian Cultural Centre or New York's Civic Centre, and others, will show our Minnesotian that these organizations have accomplished much. You speak of action, but it surprises me that you haven't heard of the outstanding work accomlished by these organizations which are often only half the size of yours. Mind you, only half the size.

I have only mentioned several organizations to discredit your statement, but I am sure there are many others on the North American continent which can prove that you are in gross error. Did you ever hear of the Ukrainian Youth's League of North America?

Just because members of your Minneapolis group mingle with others and the fact that they have appeared "4 and 5 times a week among outside groups" is no help whatsoever to the problem and proposed solution which I presented. Am I to be led to believe that "the work done by this group outside of its own building to benefit the Ukrainian name", is to be considered the same as replenishing the treasuries of our Ukrainian Clubs in order to provide the facilities which can be found at the YMCA?

Not only that, but Mr. Koshuba went to all the trouble of denouncing me, (if he had let it go at this, I would not have minded) but he also denounced every other loyal and true Ukrainian when he stated, "Mr. David Chmelyk and many more thousands of Ukrainians of his type are almost what could be called 'representative Ukrainians.' They want everything put in their lap without the least bit of effort on their part."

This statement cuts me to the quick. My Cossack blood boils! I want to cry out in defense of the Ukrainian people whom he so flauntingly refers to as being shirkers. Ah yes, Walter, perhaps you will jump up in a rage and shout "I said no such thing", but in your round about way which I have quoted, you not only deem the Ukrainians phlegmatic, but infer much more. Imagine, the Ukrainians who have had to fight for everything they ever got, being accused of wanting things "put into their lap."

Who asked for anything without giving something in return? I made no such statement or inferred such an idea! What I did do was to offer a solution for bringing our Ukrainian Youth together in Ukrainian Clubs. We have Ukrainian Halls in practically every large community in the U. S. but we do not use them to the full extent that they should be used. I stated before and I repeat now that—If the Ukraninian Youth want something on the order of a YMCA and are willing to pay yearly dues for it, why can't their dues be paid to a Ukrainian Club which is equipped like a YMCA, and let the Ukrainians benefit by it. A dues of 50 cents a month and a membership of 100 would yield a yearly income of $600. Certainly a Ukrainian Club could offer the youth at least some of the things they want.

I am not throwing stones as you so rashly stated, for the simple reason that I am already an active member of various Ukrainian organizations. We are proud of our work, but I would like to see the day when our UKRAINIAN HALLS are used every night in the week for the type of work which is carried on by the Ukrainian groups of the International Institute in the various cities.

DAVID CHMELYK.

ПОДЯКА

Щиро дякую Вам всім, мої любі, що не забули про мене, й шлю мій сердечний привіт і подяку:

Всім членам Ювилейного Комітету, редактору й співробітникам ювилейної книжки; всім Владикам Української Церкви, всім Совітникам, Протоєреям, Священикам, Проповідникам і Церковним Громадам; всім моїм Побратимам Української Армії; всім політичним, військовим, горожанським або професійним організаціям Канади, Злучених Держав, Европи й Азії; всім Зарядам українських бібліотек, музеїв і наукових товариств; всім Редакторам українських часописів і журналів; Редакторам англійських і французьких часописів в Торонто, Монтреалі, Клівленді, Амбридж і т. д.; всім Союзам, товариствам і клюбам українських бізнесменів і професіоналістів; всім спортовим кружкам і клюбам; всім жіночим організаціям і організаціям Червоного Хреста; організаціям української молоді в Канаді й Злучених Державах і всім поодиноким особам і родинам, які привітали мене з нагоди моїх Ювилейних Свят.

Дай Боже, щоб як найскорше сповнились наші мрії й ми всі без ріжниці релігійних і політичних поглядів, стали до праці до Відбудови Соборної, Незалежної України!

Генерал-хорунжий Української Армії

Володимир Сікевич.

P. S. Зокрема я щиро дякую Військовій Організації в Судбурах, Онтаріо, Канада, за її щедрий дар в сумі $42.00 (сорока двох долярів), яка без злої волі була пропущена в Ювилейній Книжці.

Ген. В. Сікевич.

ЯК ЗВИЧАЙНО.

Ля Ґвардія, посадник Ню Йорку, не минає нагоди для попису. Сніг і метелиця підчас врочистого святкування привернення Бовлинґ Ґріну до первісного стану, в якім він знаходився в 1733. році, не здержали його від промови. Снігова буря вила-завивала, а посадник говорив промову.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(128)

Нарешті на даний знак Кавандаванди Оґлі почав підпроваджувати жінки ближче до „трону". Обі жінки, не звертаючи уваги на велику небезпеку, що їх кожної хвилі могла зустрінути, почали пильно вдивлятись у сидячу на троні фіґуру, що уявляла собою містичного Кавандаванду. На привелике здивування його вигляд не був виглядом жорстокого дикуна, але гарного юнака.

Риси його обличчя мали клясичну красу. Також були рухи: повільні, а притім моторні. В кожному його русі видно було аристократа, а притім деспота, що не знає чужого опору. Його очі були трохи замріяні, а також трохи закохані самі в собі. Він справді виглядав імпозантно. Він міг накидати свою волю і цивілізованим людям, а не лише дикунам.

По обох боках трону були привязані два леопарди. Підійшовши до трону, Оґлі низько перед ним поклонився. Також він різко приказав те саме зробити білим жінкам. Анета слухняно схилилась, але Джейн далі стояла по давньому, не зґинаючи своєї спини. Притім вона сміло, майже визиваючо дивилася Кавандаванді в очі. Приявні дикуни занепокоїлись.

Але сам Кавандаванда був зовсім спокійний. Здавалося, що опір цеї білої жінки його навіть веселив. Та по хвилі він зціпив свої уста і твердим голосом приказав: „Поклонись". Але Джейн не перелякалась ні його зверхнього виду, ні його диктаторського голосу. Два товсті евнухи, що стояли оподалік, пустилися в її напрямі, щоб примусити її силою поклонитись.